

ELS SALVATGES DEL PORT (II)

Jesús JUANÓS i TIMONEDA.

Una de les espècies que un dia varen poblar les muntanyes que ens envolten pot ésser avui contemplada mercès a una tasca de repoblació i un cert grau de protecció que tan desitjable seria per a nosaltres que fossin estesos a d'altres espècies, la primera, i amb més intensitat, el segon. Aquest Butlletí ja ha estat tribuna on allò que acabem d'afirmar fou constatat (1). A la referència que acabem de donar però, una, més que curta, minúscula anàlisi de la problemàtica que hom pot relacionar amb un grau d'associació més o menys alt amb la cabra salvatge, pot induir concepcions o actituds desfavorables per a la preservació i potenciació d'uns codis genètics portats per uns animals dels quals ningú no ens ha donat els atributs d'acabar, i no precisament en pro dels interessos de qui explota conreus pels entorns més immediats de les nostres muntanyes; interessos entesos tant en l'aspecte econòmic com en l'aspecte de posseir un entorn sa i representatiu de la riquesa de flora i fauna que hauríem de gaudir com a conseqüència del graó que ocupen les nostres zones salvatges a la piràmide de la vida natural i més concretament de la muntanya mitjana.

La reintroducció i potenciació d'una espècie animal en una zona que abans va ocupar és una activitat que ha estat practicada en altres llocs ultra el que aquí ens ocupa. Essent que aquesta tasca fou empresa abans que a les nostres comarques en molts altres llocs, avui en dia podem observar uns fets i analitzar unes dades que hom pot considerar comparativament alligonoradores, o, si més no, formadores de més amples visions i criteris a l'hora de tractar problemàtiques o de fer previsions per a accions de futur. A la primera part d'aquest escrit hi podem trobar una breu exposició de la situació del cérvol en un Estat de la zona dels Grans Llacs, al límit entre els Estats Units d'Amèrica del Nord i el Canadà, i després passem a fer, o tractar de fer, alguns judicis en base a les similituds i diferències amb la situació de la cabra salvatge a la nostra comarca.

L'existència de predadors naturals del cérvol, més el fet que una gran part de l'Estat de Michigan estés coberta per boscos, eren les principals raons per les quals la població global d'aquest animal es mantingués dins dels límits que la coneguda relació entre el nombre d'individus de l'espècie predadora i el de la que li fa

de substrat permetia. D'altra banda, la gran boscúria no consentia el creixement en aqueix particular sotabosc de les plantes baixes i arbusts en els quals es basa la dieta del cérvol, fet que implicava una forta competència per una bona alimentació. Reeixir en aquesta competència constituïa un factor decisiu de cara a la preparació per passar un hivern que acabava amb aquells individus més mal nodrits i per això més febles. A la segona meitat del segle dinovè, però, va començar una més aviat esbojarrada tasca de deforestació, de tal manera que grans plans d'herba i vegetació baixa van romandre disponibles i oberts a aquelles espècies de pastura. Aquests fets, més l'anihilació del llop, implicaren que als anys trenta i quaranta d'aquesta centúria el nombre de cérvols fós considerable i els tres darrers dies de la temporada de caça de l'any 1952 els caçadors tingueren permís per matar qualsevol tipus de cérvol que estés a la mira de llurs armes.

L'estimació del nombre total de cérvols que avui en dia hi ha arreu de l'Estat de Michigan és d'un milió trenta mil (2), la qual cosa no seria possible sense una important acció de control i dedicació del Departament de Recursos Naturals d'aquest Estat. A fi i efecte de mantenir els ramats en condicions saludables i ben alimentats, personal de l'esmentat Departament neteja periòdicament vores de boscos, fertilitzant-los i plantant-los d'herba per a pastura dels cérvols, tasca a la qual és dedicada maquinària agrícola i forestal que en molts llocs semblaria exhuberant, fins i tot per a activitats d'explotació per particulars dedicades al lucre i al profit personal.

El control d'activitats de caça il·legal no és un aspecte deixat de banda. A més del personal especialitzat que el Govern de l'Estat té dedicant-se a aquesta tasca, una línia telefònica és oberta permanentment al Departament de Recursos Naturals per tal de rebre la informació de tothom qui sigui sabedor de la pràctica d'activitats il·legals, sigui per gent sense llicència o per fer-ho fora de temporada.

De cara a la interrelació amb d'altres espècies, la reintroducció d'un determinat nombre de llops dels que hom conserva en una illa al Llac Superior dedicada del tot a Parc Nacional per tal d'apropar-se més a allò que seria un original entorn natural per al cérvol, és quelcom que hom pot trobar en opinions d'entesos qualificat com una possibilitat molt a tenir en compte.

Tal i com fou descrit a la primera de les referències donades en aquest article, les muntanyes que ens envolten han estat plataforma que ha sustentat i encara suporta la bona iniciativa de la repoblació de les cabres salvatges; però hauríem de fer notar que aquest és només un primer pas que no hauria d'acabar aquí. El continuat estudi in situ i no pas basat en dades d'altres llocs es fa necessari a l'hora de tenir una idea clara i un criteri encertat pel que fa al nombre d'individus que formen la població de les diferents àrees, de les particulars condicions de vida i disponibilitat d'aliment, de la relació amb d'altres espècies ja existents o que podrien o fins i tot haurien d'esser introduïdes i, no ho deixem a part, la relació amb l'home, tant pel que fa a l'activitat cinegètica de la caça com a la possible pèrdua econòmica per l'acció d'algun dels animals dels que tractem.

La importància que la zona muntanyenca a la qual ens estem referint té per les característiques de la flora, fauna i morfologia que sustenta ja fou reconeguda per la Generalitat de Catalunya als anys trenta i, en conseqüència, agafà les iniciatives i adoptà els projectes pertinents, tots els quals seguien el mateix curs que l'entitat que els engendrà. En estudis recents i en propostes fetes a organismes com ara el Consell Intercomarcal de les Terres de l'Ebre, el recull de tots els quals bé podria constituir el cos d'una altra publicació, fou posada en evidència la necessitat d'ordenació en forma de reserva natural en la modalitat i grau que hom cregui pertinent. I això perquè només així hom pot tenir el territori catalogat d'una manera clara i amb neta definició d'allò que en cada zona pot ésser fet en matèria d'explotació del tipus que sigui i de conservació de les riqueses naturals. I aquí connectem amb allò que dèiem en començar aquest escrit en relació als interessos de qui explota conreus per la vora de la Serra que ens ocupa. Tractar d'associar i basar els actuals problemes de la pagesia amb els hipotètics mals que puguin derivar-se de la competència amb espècies salvatges pels fruits de la terra és quelcom que ben segur no mereix altre qualificatiu que el de mancar totalment del sentit de la proporció. I si no ho creiem així només cal comparar els preus als que any darrera any es paguen els fruits cultivats en aquesta comarca amb d'altres dades com ara el cost de la vida o el dels productes, jornals o qualsevol altre tipus de cost de quelcom invertit en llur producció. I és el balanç net d'aqueixa operació allò que hauria de constituir la base per viure i prosperar tothom qui es dedica a l'activitat agrícola i ramadera. Atribuir la fallida en aquest camp a hipotètiques i puntuals friccions entre forces d'origen ambiental i activitats de conreu és voler desdviuixar una situació que demana i necessita solucions de significativa transcendència social. Però tot i essent de minúscula proporció global, els possibles efectes dels que

parlem mereixen tota mena de consideració, una consideració que avui en dia és demostrada pels organismes pertinents als quals pot acudir qui es consideri damnificat i que encara és potenciada en un grau més alt als llocs on una escaient regulació fa que els interessos de totes les parts siguin degudament equilibrats.

Tot allò que ha estat exposat fins ara constitueix motiu més que suficient per tal que no acabem aquest article sense manifestar un cop més la necessitat d'una racional ordenació de la vida natural i la, com mes aviat millor, reconsideració i adopció d'aquelles accions empreses un dia per la Generalitat de Catalunya i que avui siguin considerades escaients per les entitats i institucions competents en aquest camp.

BIBLIOGRAFIA.

- (1).- CARBÓ, S.: Butlletí C.E.T.A. nº0, 5 (1982).
- (2).- McKEE, R.: Michigan N.R. Magazine 51(6), 37 (1982).